

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний
19 2026 .

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЛАТИНСЬКА МОВА

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність С7 Журналістика

Освітня програма Журналістика

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: професор кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор

філологічних наук Василь ШИНКАРУК, доцент кафедри філософії та міжнародної

комунікації, кандидат юридичних наук, доцент Олександра ШИНКАРУК

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Латинська мова» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти базових знань з латинської мови як джерела європейської мовної та культурної традиції, а також на розвиток навичок розуміння та використання латиномовної лексики в професійній діяльності журналіста. Курс забезпечує опанування основ граматики латинської мови, найуживаніших фразеологізмів, крилатих висловів та термінологічних одиниць, що активно функціонують у сучасному медіапросторі, правничій, науковій та культурній комунікації. Особлива увага приділяється формуванню вмінь інтерпретувати латинські запозичення у сучасних текстах, працювати з етимологією слів, а також використовувати латинські афоризми для підвищення виразності журналістських матеріалів. Дисципліна сприяє розширенню загальнокультурного кругозору, розвитку мовної культури, аналітичного мислення та професійної компетентності майбутніх журналістів. Вивчення латини має вирішальну роль у професійній підготовці майбутніх фахівців, бо на ній ґрунтується значна частина професійно орієнтованих дисциплін (напр., Техніка усного мовлення, Інформаційне право й антикорупція, Сучасна українська література, Українська та зарубіжна культура, Практична стилістика, Історія української державності, Культура ефірного мовлення, Журналістська етика, Теорія журналістики, Неожурналістика, Ораторське мистецтво, Медіакритика, Міжнародна журналістика тощо). Латинська мова сьогодні залишається джерелом творення міжнародних номенклатур, наукової лексики. Численні латинські прислів'я, афоризми та терміни увійшли у вжиток в сучасних мовах у вигляді мовних кальок або прямих запозичень зі збереженням латинської мови. У результаті вивчення латинської мови майбутні спеціалісти навчаються читати латинські тексти, вивчають основи граматичної будови латинської мови, завдяки яким студенти тренують власні аналітичні здібності, вчаться бачити зв'язки між словами, будувати чіткі та послідовні речення; оволодівають навичками перекладу латинських текстів, що стане у нагоді у процесі роботи з архівними матеріалами, юридичними документами etc.; ознайомлюються зі шляхами і способами запозичень з латинської мови, дослідження етимології слів дозволяє журналісту не просто використовувати терміни, а й глибше проникати у їхнє первісне значення та смислове навантаження. Все це дозволить журналісту значно розширити свій активний і пасивний словниковий запас, використовувати більш точні та виразні синоніми, уникати кліше та робити свій стиль більш витонченим та професійним, адже уміння варіювати лексику та надавати тексту різноманітних відтінків сенсу є важливою складовою майстерності журналіста.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С7 Журналістика
Освітня програма	Журналістика
Факультет/ІНІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Залік

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	45 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-
Форма контролю	Залік	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів із основами латинської мови, допомогти набути практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Оволодіння

студентами основами латинської мови надасть їм можливість читати і перекладати латинські тексти, відкриє доступ до вільного і свідомого сприйняття наукової термінології у сфері медіа та соціальних комунікацій.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Латинська мова» (за їх наявності) ОК1 Сучасна українська мова ЗМІ, ОК9 Іноземна мова , ОК15 Вступ до спеціальності

Набуття компетентностей

ЗК3 — Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК4 — Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12 — Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК1 — Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності

Програмні результати навчання

ПРН4 — Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПРН12 — Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Латинська мова у журналістській діяльності: теоретичні засади та мовна практика.												
Фонетика. Морфологія												
Тема 1. Історія розвитку латинської мови та її роль у формуванні міжнародної наукової термінології. Фонетична система латинської мови. Довгі та короткі склади наголос	2	-	-	6	4	12	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Дієслово. Граматичні категорії. Часи. Дієвідмінювання.	2	-	-	3	13.5	18.5	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Іменник. Граматичні категорії. Іменники I –V відмін.	2	-	-	6	4.5	12.5	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Прикметник. Узгодження прикметників з іменниками. Прикметники III відміни.	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Разом за модулем 1	8	0	0	15	22	45	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Застосування латинської мови у професійних комунікаціях журналіста: словотвір, синтаксис та термінологія												
Тема 1. Вивчення словотвору латинських слів та морфологічних засобів. Займенник	2	-	-	3	8	13	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Структура речення. Прислівник. Прийменник.	3	-	-	6	12	21	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Числівник. Особливості числівників у реченнєвій структурі	2	-	-	6	3	11	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	7	0	0	15	23	45	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	30	45	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історія розвитку латинської мови та її роль у формуванні міжнародної наукової термінології. Фонетична система латинської мови. Довгі та короткі склади наголос	2
2	Тема 2. Дієслово. Граматичні категорії. Часи. Дієвідмінювання.	2
3	Тема 3. Іменник. Граматичні категорії. Іменники I –V відмін.	2
4	Тема 4. Прикметник. Узгодження прикметників з іменниками. Прикметники III відміни.	2
5	Тема 5. Вивчення словотвору латинських слів та морфологічних засобів. Займенник	2
6	Тема 6. Структура речення. Прислівник. Прийменник.	3
7	Тема 7. Числівник. Особливості числівників у реченнєвій структурі	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне застосування фонетичних правил латинської мови при перекладі та аналізі текстів журналістського характеру	3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2	Виконання вправ з морфологічного розбору латинських іменників і прикметників у контексті створення журналістських матеріалів	3
3	Практичне опрацювання перекладу коротких текстів латинською мовою із застосуванням знань про фонетику та морфологію	3
4	Аналіз сучасних і класичних мовних явищ у латинських текстах для розвитку навичок критичного мовного аналізу у журналістській діяльності	3
5	Створення коротких журналістських повідомлень латинською мовою із врахуванням мовних особливостей та правил морфології	3
6	Практичне застосування словотвору латинських слів у створенні журналістських термінів та фразеологізмів	3
7	Аналіз синтаксичних конструкцій латинських цитат у журналістських матеріалах та їх адаптація до української мови	3
8	Розбір та практичне застосування стилістичних засобів виразності у латинських текстах для підвищення мовної культури журналіста	3
9	Використання латинських термінів та фразеологізмів у професійній журналістській комунікації: практичні вправи та аналіз	3
10	Практична робота з аналізу прикладів використання латинських цитат у сучасних журналістських матеріалах та наукових джерелах	3
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Написання реферату про історію та сучасний стан латинської мови у журналістиці	4
2	Аналіз фонетичних особливостей латинської мови на прикладі класичних та сучасних текстів	4
3	Порівняльна характеристика морфологічних систем латинської мови та сучасних мовних явищ у журналістиці	4
4	Розрахунок частотності використання певних фонетичних та морфологічних явищ у зразках латинських текстів	4
5	Розробка схеми морфологічної розбору латинських слів, що використовуються у журналістських матеріалах	3
6	Розв'язання лінгвістичних задач на визначення функцій фонетичних та морфологічних явищ у конкретних латинських текстах	3
7	Аналіз використання латинських термінів у сучасних журналістських статтях	4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
8	Розробка словотвірної моделі латинських запозичень у професійній мові журналіста	4
9	Порівняльний аналіз синтаксичних конструкцій латинських цитат та їх адаптація у українській журналістиці	4
10	Розробка тематичної схеми застосування латинських фразеологізмів у медіа-матеріалах	4
11	Розрахунок частоти вживання латинських термінів у вибірці журналістських текстів	4
12	Створення короткого довідника з латинською термінологією для журналістів	3
Всього годин		45

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки розуміння граматичних правил та лексики
- Тестування на знання граматичних структур та лексику латинської мови
- Перекладовий тест для оцінки навичок перекладу латинських текстів
- Поточне оцінювання участі у практичних заняттях та виконання завдань
- Модульний контроль з теоретичних аспектів та практичних навичок
- Підсумковий екзамен з комплексної перевірки знань та навичок

Методи навчання:

- Лекційно-практичний метод з демонстрацією прикладів перекладу та аналізу текстів
- Мовна практика через переклад та інтерпретацію латинських фразеологізмів і афоризмів
- Інтерактивні заняття з використанням мультимедійних засобів для вивчення фонетики та морфології
- Групові та індивідуальні вправи з формування термінології та словотвірних навичок
- Проектна робота з аналізу латиномовних джерел та їх сучасного застосування
- Метод кейс-стаді для аналізу використання латинських термінів у журналістських матеріалах

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Латинська мова у журналістській діяльності: теоретичні засади та мовна практика. Фонетика. Морфологія		
Лабораторна робота. Написання реферату про історію та сучасний стан латинської мови у журналістиці	ПРН 4, ПРН 12. Цей модуль спрямований на ознайомлення студентів з історією та сучасним застосуванням латинської мови у журналістиці, її фонетичними та морфологічними особливостями. Студенти навчаться аналізувати латинські тексти, розробляти морфологічний розбір слів та застосовувати отримані знання у професійних комунікаціях. Вони опанують навички пошуку, обробки та аналізу інформації, а також ефективної комунікації іноземною мовою у журналістській сфері.	20
Лабораторна робота. Аналіз фонетичних особливостей латинської мови на прикладі класичних та сучасних текстів		20
Лабораторна робота. Порівняльна характеристика морфологічних систем латинської мови та сучасних мовних явищ у журналістиці		20
Лабораторна робота. Розрахунок частотності використання певних фонетичних та морфологічних явищ у зразках латинських текстів		20
Самостійна робота. Розробка схеми морфологічної розбору латинських слів, що використовуються у журналістських матеріалах		5

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Розв'язання лінгвістичних задач на визначення функцій фонетичних та морфологічних явищ у конкретних латинських текстах		5
Модульна контрольна. Контрольна робота з латинської мови у журналістиці		10
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Застосування латинської мови у професійних комунікаціях журналіста: словотвір, синтаксис та термінологія		
Лабораторна робота. Аналіз використання латинських термінів у сучасних журналістських статтях	ПРН 4, ПРН 12. Цей модуль орієнтований на застосування латинської мови у професійних комунікаціях журналіста. Студенти навчаться аналізувати використання латинських термінів у медіа, розробляти словотвірні моделі та порівнювати синтаксичні конструкції. Також вони створять тематичний довідник з латинської термінології та вивчать частотність вживання латинських термінів у журналістських текстах.	15
Лабораторна робота. Розробка словотвірної моделі латинських запозичень у професійній мові журналіста		20
Лабораторна робота. Порівняльний аналіз синтаксичних конструкцій латинських цитат та їх адаптація у українській журналістиці		20
Лабораторна робота. Розробка тематичної схеми застосування латинських фразеологізмів у медіа-матеріалах		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Розрахунок частоти вживання латинських термінів у вибірці журналістських текстів		10
Самостійна робота. Створення короткого довідника з латинською термінологією для журналістів		10
Модульна контрольна. Контрольна робота з латинської мови у журналістиці		5
Всього за модулем 2		100
Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».		
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перекладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3864>);

Рекомендовані джерела інформації

1. Балалаєва. О., Вакулик І. Методика використання електронних підручників для навчання латинської мови студентів аграрних ВНЗ. Наука та освіта, 2017, 8, 157-164
2. Вакулик, І. І. «Гаудеамус» від джерел походження до культу. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11(2).
3. Шинкарук, В. Д. (2011). *Lingua Latina iuridicialis*. Латинська мова для юристів: Підручник. Чернівці: Чернівецький нац. університет, 2011. 576 с.
4. Шинкарук, В. Д. (2020). МД - структури з підрядними з'ясувальними відношеннями в латинській мові. *International journal of philology*. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11 (3). С. 6-12.
5. Шинкарук, В. Д. (2020). Особливості перехідних МД-структур із з'ясувально-причиновими відношеннями в латинській мові. *International journal of philology*. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11 (4). С. 6-13.
6. Шинкарук, В. Д. (2021). Лінгвістичний статус МД-структур із з'ясувально-умовними відношеннями в латинській мові. *International journal of philology*. Міжнародний філологічний часопис. 2021. 12 (1). С. 6-14
7. Шинкарук, В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 2020. 533 с.
8. Шинкарук, В. Д. Семантико-синтаксична структура речень з числівниковим компонентом в латинській мові. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11(2).
9. Шинкарук, В. Д. (2025) Структурно-семантичні типи присудків у латинській мові. *International journal of philology*, 15 (3).
0. Шинкарук, В. Д., Чайка О. І. (2025) Числівники як спеціалізовані засоби вираження предиката кількості в латинській мові. *International journal of philology*, 15 (2).
1. Shynkaruk, V., Chaika, O., Teleky, M. (2024). Classification of word formation categories in Latin adjectives. *International journal of philology*, 15 (4).
2. Shynkaruk, V. (2024). & Chaika, O., Sharmanova, N., Hutyriak, O. Cultivating Multiculturalism via Teaching Phraseology to Philology Students. *Transformations in education: challenges of today*. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 59–88.
3. Shynkaruk Vasyl (2025). Structural-semantic types of predicates in Latin. Структурно-семантичні типи присудків у латинській мові // *International journal of philology*, 15 (2).

4. Shynkaruk Vasyl (2025) *The Impact of International Communications on Shaping the State's Image / International and Cross-cultural Communication in Shaping the State's Image: collective monograph / edited by Doctor of Philological Sciences, Professor Vasyl Shynkaruk. Riga: Izdevnieciba «Baltia Publishing». 2025. 325 p. (preface - p. 5-6; 1.1 - 7-27; afterword – p. 325-326) <http://baltiapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/603>*
5. Shynkaruk Vasyl (2026) & Shynkaruk Oleksandra. *Functional and Stylistic Features of Genitive Constructions in Latin. Функційно-стилістичні особливості генетивних конструкцій у латинській мові // International journal of philology, 15 (2).*